

Lekmannarevisionsrapport, Bollnäs Stadshus AB och granskning av koncernnyttan.

Bollnäs kommun

2018-03-29

Micaela Hedin och Mattias Ljungqvist Holm, PwC

Sammanfattning

Lekmannarevisor i Bollnäs Stadshus AB har utifrån en riskanalys beslutat att för 2017 granska hur bolaget arbetar för att tillgodose koncernnyttan. PwC har genomfört granskningen.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att bolaget under 2017 i huvudsak har arbetat tillfredsställande med att bidra till koncernnyttan.

Vi rekommenderar att styrelsen under året efterfrågar/följer upp aktiviteter från dotterbolagen som bidrar till koncernnyttan och dokumenterar dessa i styrelsens protokoll (eller i bilaga) som ett underlag dels för styrelsen egen utvärdering och dels som underlag för återkoppling till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Underlaget kan sedan användas, av kommunstyrelsen i sin uppsiktsplikt som en utvärdering av koncernnyttan avseende den kommunala verksamheten. D.v.s. en analys av uppfyllelse av att fastställda mål och bedömning av all verksamhet bedrivs med största möjliga effektivitet.

Bakgrund

Enligt kommunfullmäktiges beslutade företagspolicy framgår inledningsvis att behovet av en mer utvecklad helhetssyn, ett koncernperspektiv, avseende den kommunala verksamheten oavsett associationsform (förvaltning eller bolag) är nödvändighet för att kunna uppnå fastställda mål och bedriva verksamheten med största möjliga effektivitet.

Målsättningen för verksamheten inom kommunens totala organisation, kommunkoncernen, skall vara att tillgodose intressen som gagnar organisationen i dess helhet och därigenom kommunmedlemmarna. Alla former av suboptimering skall undvikas.

Enligt bolagets ägardirektiv är syftet med bolaget att fullgöra uppgiften att hålla samman den kommunala bolagskoncernen samt, efter ägarens direktiv, ansvara för koncernens övergripande utveckling och strategiska styrning vari skall inbegripas styrning av de ekonomiska och finansiella resurserna på ett för ägaren optimalt sätt. Samhällsnyttan skall hävdas före affärsnyttan genom ett mer långsiktigt ansvarstagande och genom att följa ägarnas fattade beslut om särskilda prioriteringar. Bolaget skall vederlagsfritt medverka i kommunal planering, energiplanering, beredskapsplanering, exploateringsplanering, m.m. samt vid beredning av motions- och interpellationssvar.

Kommunstyrelsen genomför i samband med sin uppsiktsplikt och samordningsansvar uppsiktsdagar. En av dagarna 2017 hade temat ”Koncernnytta”.

Lekmannarevisor har utifrån en riskanalys beslutat att för 2017 granska hur Bollnäs Stadshus AB arbetar för att tillgodose koncernnyttan. PwC har fått i uppdrag att genomföra granskningen.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av ägardirektiv, kommunens företagspolicy, delårsbokslut per augusti 2017, protokoll m.m.

Intervju och avstämning har skett med:

Ordförande i styrelsen/kommunstyrelsens ordförande
VD

Kommunens ekonomichef
Inga Malm, utredare på kommunen
Kommunsekreterare

Lekmannarevisor deltog vid intervjun med VD och ekonomichef.

Revisionsfråga och kontrollfrågor

Syftet med granskningen är att granska om ansvarig styrelse säkerställt att bolaget arbetar enligt ett koncernperspektiv och att bolaget aktivt bidrar till koncernnyttan.

Revisionsfråga:

Har styrelsen säkerställt att bolaget arbetar på ett tillfredsställande sätt med att aktivt bidra till koncernnyttan?

Följande kontrollfrågor har varit utgångspunkt för granskningen:

- Har styrelsen säkerställt efterlevnaden av ägardirektivet/företagspolicyn gällande styrningen enligt koncernnyttan?
- Har styrelsen följt upp att koncernnyttan är en överordnad princip? T.ex. vid träffar med styrelse/VD för de hel- och delägda bolagen?
- Har styrelsen återkopplat på ett tillfredsställande sätt hur bolaget och dotterbolagen bidrar till koncernnyttan till kommunfullmäktige?

Granskningsresultat

Kontrollfråga 1:

Har styrelsen säkerställt efterlevnaden av ägardirektivet gällande styrningen enligt koncernnyttan?

Iakttagelser:

Vi kan konstatera att styrelsen inte för 2017 har fastställt någon affärsplan eller intern kontrollplan. Det finns heller inget styrkort eller arbetsordning för styrelsen eller VD. Styrelsen har inte under året genomfört någon styrelseutvärdering. Bolaget en fastställd bolagsordning.

Enligt bolagets ägardirektiv framgår att samhällsnyttan skall hävdas före affärsnyttan genom ett mer långsiktigt ansvarstagande och genom att följa ägarnas fattade beslut om särskilda prioriteringar. För att efterleva detta på ett tillfredsställande sätt har kommunstyrelsen, enligt vår intervju, ett pågående uppdrag att över företagspolicyn och alla bolagens ägardirektiv. I uppdraget har bolagets ledning och styrning av koncernnyttan diskuterats.

Revisionell bedömning:

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har säkerställt efterlevnaden av ägardirektivet/företagspolicyn gällande styrningen enligt koncernnyttan.

Forts.

Kontrollfråga 2:

Har styrelsen följt upp att koncernnyttan är en överordnad princip? T.ex. vid träffar med styrelse/VD för de hel- och delägda bolagen?

Iakttagelser:

Enligt vår intervju har styrelsen en bra dialog med dotterbolagen. Styrelsen har regelbundna träffar med styrelse/VD per dotterbolag och informeras då om dotterbolagens verksamheter. Enligt styrelseprotokollen har inte koncernnyttan som punkt följts upp under året. Enligt vår intervju har styrelsen dock koncernnyttan på agendan och den diskuteras vid olika tillfällen t.ex. vid regelbundna VD-träffar under året. Kommunstyrelsens ordförande kallar även ordförande, förvaltningschefer, VD m.fl. till regelbundna möten under året. På dessa möten informeras och diskuteras koncerngemensamma frågor.

I kommunstyrelsens pågående uppdrag, att se över företagspolicyn och ägardirektiven, har diskuterats att styrelsen ska ha en mer strategisk och strukturerad uppföljning av respektive dotterbolags verksamhet och ekonomi. I diskussionen har även uppföljningen och efterlevnad av koncernnyttan diskuterats.

Revisionell bedömning:

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak följt upp att koncernnyttan är en överordnad princip. Vi ser positivt på att kommunstyrelsen har beslutat om ett uppdrag att se över företagspolicyn och ägardirektiven och i samband med detta arbete se över på vilket sätt dotterbolagen ska informera om sin verksamhet och ekonomi.

Granskningsresultat

Kontrollfråga 3:

Har styrelsen återkopplat på ett tillfredsställande sätt hur bolaget och dotterbolagen bidrar till koncernnyttan till kommunfullmäktige?

Iakttagelser:

Vi uppfattar från vår intervju att återkoppling från bolaget och dotterbolagen om bl.a. koncernnyttan har skett till kommunfullmäktige, om än inte i strukturerad form. Återkoppling av bolagens verksamheter har skett även vid del- och helår och uppsiktsdagar.

Revisionell bedömning:

Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har återkopplat på olika sätt till kommunfullmäktige hur bolaget och dotterbolagen bidrar till koncernnyttan.

Vi rekommenderar att styrelsen under året efterfrågar/följer upp aktiviteter från dotterbolagen som bidrar till koncernnyttan och dokumenterar dessa i styrelsens protokoll (eller i bilaga) som ett underlag dels för styrelsen egen utvärdering och dels som underlag för återkoppling till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Underlaget kan sedan användas, av kommunstyrelsen i sin uppsiktsplikt som en utvärdering av koncernnyttan avseende den kommunala verksamheten. D.v.s. en analys av uppfyllelse av att fastställda mål och bedömning av all verksamhet bedrivs med största möjliga effektivitet.